

The Holy See

PRVO APOSTOLSKO PUTOVANJE PAPE IVANA PAVLA II.
U BOSNU I HERCEGOVINU (12.-13. TRAVNJA 1997.)

EUHARISTIJSKO SLAVLJE

PROPOVIJED SVETOGA OCA IVANA PAVLA II.

*Stadion Koševo u Sarajevu
Nedjelja, 13. travnja 1997.*

“Zagovornika imamo kod Oca – Isusa Krista, Pravednika” (1 Iv 2,1).

1. Imamo zagovornika koji govori u naše ime. Tko je taj zagovornik koji je postao naš glasnogovornik? Današnje bogoslužje pruža iscrpan odgovor na taj upit: ‘Zagovornika imamo kod Oca – Isusa Krista, Pravednika’ (Isto).

U Djelima apostolskim čitamo: ‘Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi, Bog otaca naših, proslavi Slugu svoga, Isusa (Dj 3,13). To je onaj koji je bio izdan i kojega su se odrekli njegovi sunarodnjaci, čak i kad je Pilat već bio odlučio pustiti ga. Izmolili su da im se umjesto njega daruje ubojica, Baraba. Na taj je način bio osuđen na smrt začetnik života’ (usp. Dj 3,13–15).

Ali ‘Bog ga uskrisi od mrtvih’ (Isto). Tako govori Petar koji je bio izravni svjedok Kristove muke, smrti i uskrsnuća. On je upravo kao očevidac svega bio i poslan sinovima Izraelovim i svim narodima svijeta. Međutim, u obraćanju svojim sunarodnjacima Petar ne samo optužuje nego također i opravdava: ‘Braćo, znam da ste uradili ono iz neznanja, kao i glavari vaši’ (Dj 3,17).

Petar je svjesni svjedok istine o Mesiji koji je na križu ispunio stara proroštva: *Isus Krist je postao zagovornik kod Oca, zagovornik izabranoga naroda i svega čovječanstva.*

Sveti Ivan dodaje: ‘Zagovornika imamo kod Oca – Isusa Krista, Pravednika. On je pomirnica za

grijehe naše, i ne samo naše, nego i svega svijeta' (1 Iv 2,1–2). Ovu vam je istinu danas došao ponoviti Petrov nasljednik, koji je napokon stigao među vas. Stanovnici Sarajeva i cijele Bosne i Hercegovine, došao sam da vam danas kažem: imate zagovornika kod Boga. Ime mu je: Isus Krist, Pravednik!

2. Petar i Ivan, jednako kao i drugi apostoli, postadoše svjedoci te istine, jer su svojim očima vidjeli Krista raspetoga i uskrsloga. On im se je ukazao u dvorani Posljednje večere i pokazao im rane svoje muke. Dopustio im je da ga dotaknu, kako bi se stvarno mogli uvjeriti da je on onaj isti Isus kojega su prije bili upoznali kao Učitelja. Da bi posve potvrdio istinu o svojem uskrsnuću, prihvaćao je jelo koje bi mu nudili, te je blagovao s njima, kao što je to činio toliko puta prije smrti.

Isus je očuvao vlastiti identitet unatoč izvanrednoj promjeni koja se u njemu dogodila poslije uskrsnuća. I taj je identitet očuvao sve do danas. On je isti danas, jednako kao i jučer, i takav će ostati uvijek (usp. Heb 13,8). Kao takav, kao pravi čovjek, *kod Oca je zagovornik svih ljudi*. Štoviše, zagovornik je svega stvorenja koje je po Njemu i u Njemu otkupljeno.

On pristupa k Ocu kao najiskusniji i najmjerodavniji svjedok onoga što se po križu i uskrsnuću dogodilo u povijesti čovjeka i svijeta. Njegov govor je govor otkupljenja, to jest oslobođenja od ropstva grijeha. Isus se obraća Ocu kao Sin koji je s Njim istobitan i koji je isto tako pravi čovjek, govoreći jezikom svih ljudskih naraštaja i čitave ljudske povijesti: jezikom svih pobjeda i poraza, svih patnji i svih boli pojedinaca i ujedno čitavih naroda i zemalja svega svijeta.

Draga braćo i sestre Bosne i Hercegovine, koja ste tako dugo i bolno bila iskušavana, Krist govori vašim jezikom. Kazao je: 'Pisano je: Krist će trpjeti', ali je i dodao: 'Treći će dan ustati od mrtvih... Vi ste tomu svjedoci' (Lk 24,48–49). *Stanovnici ove napaćene zemlje, hrabro! Imate zagovornika kod Boga. Ime mu je: Isus Krist, Pravednik!*

3. *Sarajevo* je grad koji je, u određenome smislu, *znak 20. stoljeća*. Uz ime Sarajeva povezano je izbijanje Prvoga svjetskog rata 1914. Na završetku pak ovoga stoljeća uz ime je ovoga grada vezano i bolno iskustvo rata koji je tijekom pet dugih godina iza sebe u ovim krajevima ostavio zapanjujući trag smrti i pustošenja.

U tome se razdoblju ime ovoga grada nije prestalo spominjati u novinskim izvješćima i biti predmet političkih intervencija državnika, stratega i generala. Sav je svijet neprestano govorio o Sarajevu u povijesnim, političkim i vojnim okvirima. I Papa je dizao svoj glas govoreći o toj ratnoj tragediji te mu je ime ovoga grada više puta i u različitim zgodama bilo na usnama, a uvijek u srcu. Već sam više godina žudio osobno doći k vama.

Danas se napokon ta moja želja ostvarila. Neka je zato hvala Gospodinu. Riječ kojom vas srdačno pozdravljam jest riječ samoga Krista, koju je, poslije uskrsnuća, upravo svojim učenicima: 'Mir vama' (Lk 24,26). Mir vama, muževi i žene Sarajeva! Mir vama, stanovnici Bosne i Hercegovine!

Mir vama, braćo i sestre, ove drage zemlje!

Pozdravljam gospodina kardinala Vinka Puljića, revnoga pastira ove Crkve. Zahvaljujem mu na riječima dobrodošlice i zajedništva koje mi je upravio također u ime pomoćnoga biskupa mons. Pere Sudara i svih ovdje nazočnih. Pozdravljam časnoga i odvažnoga biskupa mons. Franju Komaricu zajedno s njegovim vjernicima Banjolučke biskupije. Isto tako pozdravljam časnoga i gorljivoga biskupa mons. Ratka Perića zajedno s njegovim vjernicima iz Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije.

Pozdravljam nazočne kardinale i biskupe i sve vas, svećenici, Bogu posvećene osobe, i vjernici svjetovnjaci. Svoj pozdrav pun poštovanja upućujem i ovdje okupljenima građanskim vlastima i diplomatima, jednako kao i predstavnicima drugih vjerskih zajednica koji su nas htjeli počastiti svojom nazočnošću.

Mir koji Krist dariva svojim učenicima nije mir što ga pobjednici nameću pobijeđenima, jaki slabijima. Taj mir ne nalazi svoje opravdanje u sili oružja. On se, naprotiv, rađa iz ljubavi. Rađa se iz Božje ljubavi prema čovjeku i iz čovjekove ljubavi prema čovjeku. Posebno snažno danas odjekuje Božja zapovijed: 'Ljubi Gospodina, Boga svojega, svim srcem svojim... Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe' (Pnz 6,5; Lev 19,18). Na tim se jakim pretpostavkama može učvrstiti i izgrađivati postignuti mir. I 'blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati' (Mt 5,9).

Sarajevo, Bosno i Hercegovino, imate zagovornika kod Boga: Isusa Krista, Pravednika!

4. Papa, kao sluga Evanđelja, u zajedništvu s biskupima Bosne i Hercegovine i cijele Crkve, želi otkriti još dublji opseg koji se krije u stvarnosti života ove zemlje kojom je sav svijet već više godina zaokupljen.

Sarajevo, Bosno i Hercegovino, tvoja povijest, tvoje patnje, tvoje iskustvo iz nedavnih ratnih godina, za koje se nadamo da se više nikada ne će vratiti, imaju zagovornika kod Boga: Isusa Krista, jedinoga Pravednika. U Njemu zagovornika kod Boga imaju toliki mrtvi, kojih su se grobovi umnožili na ovome tlu; oni koje oplakuju majke, udovice, djeca koja postashe siročad. Ta tko bi drugi mogao biti zagovornik, kod Boga, svih tih patnji i svih nevolja? Tko bi drugi do kraja mogao pročitati ovu stranicu tvoje povijesti, Sarajevo? Tko bi drugi do kraja mogao pročitati ovu stranicu vaše povijesti, balkanski narodi, i ovu stranicu tvoje povijesti, Europo?

Ne može se zaboraviti da je Sarajevo postalo znak patnji čitave Europe u ovome stoljeću. Sarajevo je to bilo na početku 20. stoljeća, kada je ovdje počeo Prvi svjetski rat, a ponovno je postalo na jedan drugi način kada su se ratni sukobi dogodili samo u ovim krajevima. Europa je u tome sudjelovala kao svjedok. Ali moramo se upitati: je li bila uvijek potpuno odgovorni svjedok? Ne može se izbjeći ovo pitanje. Potrebno je da državници, političari, vojnici, znanstvenici i kulturni djelatnici nastoje na nj pružiti odgovor. Želja je svih ljudi dobre volje da ono što Sarajevo predstavlja ostane unutar 20. stoljeća i da se više ne ponove njegove tragedije u tisućljeću koje je

već na vratima.

5. Zbog toga s pouzdanjem upravimo svoj pogled u Božju Providnost. Molimo Kneza Mira da po zagovoru Marije svoje majke, koju toliko ljube narodi cijeloga ovog područja, Sarajevo za Europu postane uzor suživota i miroljubive suradnje među različitim narodima i vjerama.

Okupljeni na slavlje Kristove žrtve ne prestajemo zahvaljivati tebi, grade tako iskušavani, i vama, braćo i sestre koji prebivate u Bosni i Hercegovini, jer ste svojom žrtvom na neki način uzeli na se težinu ovoga strašnog iskustva kojega je dionik svatko od vas. Opet vam ponavljam: imamo zagovornika kod Boga: Krista, jedinoga Pravednika.

Preda Te, raspeti i uskrsli Kriste, danas dolazi Sarajevo i čitava Bosna i Hercegovina s teškim računom svoje povijesti. Ti si naš veliki zagovornik. Ovaj Te puk zaziva ištući da snagom svojega otkupljenja prožmeš bolnu povijest koja je ovdje proživljavana. Ti, utjelovljeni Sine Božji, kao čovjek prolaziš kroz zgode i nezgode ljudi i naroda. Koračaj i kroz povijest ovih ljudi i ovih naroda koji su prisno vezani uz ime grada Sarajeva, uz ime Bosne i Hercegovine.

6. Draga braćo i sestre! Kada sam 1994. tako žarko želio doći k vama, u pameti mi je bila misao koja se očitovala izvanredno znakovitom u sudbonosnome trenutku europske povijesti: 'Oprostimo i zatražimo oprostjenje'. Rečeno mi je tada da ono nije pravo vrijeme za to. Zar sada nije došlo vrijeme za to?

Vraćam se danas k toj misli i k tim riječima. Želim ih ponoviti kako bi ušle u svijest onih koje je ujedinilo bolno iskustvo ovoga grada i ovoga kraja, svih naroda i zemalja razdiranih ratom: '*Oprostimo i zatražimo oprostjenje*'. *Ako je Krist naš zagovornik kod Oca, onda ne možemo ne izgovoriti te riječi*. I onda ne možemo ne krenuti tim teškim, ali nužnim putem oprostjenja, koji vodi k duboku pomirenju.

'Oprosti i primi mir', napomenuo sam u ovogodišnjoj Poruci za svjetski dan mira. Pritom sam dodao: 'Oprostjenje je, u svojem najistinskijemu i najuzvišenijemu obliku, čin čiste ljubavi' (usp. Ioannis Pauli PP. II., *nuntius ob diem ad pacem fovendam dicatum pro a. D. 1997, 5, die 8. dec. 1996: Insegnamenti di Giovanni Paolo II, XIX, 2 (1996), 933*), kao što je to bilo i pomirenje koje je Bog ponudio čovjeku po križu i smrti svojega utjelovljenog Sina, jedinoga Pravednika. Sigurno, 'praštanje je daleko od toga da isključuje istinu; ono je traži', jer 'bitna pretpostavka praštanja i pomirenja jest pravda' (Isto). Trajna je pak istina da 'tražiti oprostjenje i oprostiti jest put posve dostojan čovjeka' (Isto, točka 4: I. c., pp. 931, ss.).

7. I dok danas biva jasnije svjetlo te istine, moje misli lete k Tebi, Majko raspetoga i uskrsloga Krista, Tebi koja si štovana i ljubljena u tolikim svetištima ove napaćene zemlje. Isprosi svim vjernicima dar novoga srca! Učini da oprostjenje, središnja riječ Evanđelja, ovdje postane stvarnost. Čvrsto se držeći za križ Kristov, to Te moli Crkva okupljena danas u Sarajevu, o blaga,

o mila Bogorodice i Majko naša, o slatka Djevice Marijo! Amen!”

©Copyright - Libreria Editrice Vaticana